HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כל הנרות של מסכת מטלטלין. דשל מתכות לא מיקרי לפילו יסיים כגון של נחושת וכיוצא בהן: [ה]**הדולק בשבת.** שהיה נר דולק בו בין השמשות דמוקלה מחמת איסור שלקבות הגר נאסר גם הוא לטלטל וכיון שהוקלה בין השמשות הוקלה לכל היום: **נידות.** שהלילו

המבשל בשבת בשוגג יאכל. אפילו [ו]בזו היום דר״מ לא קנים כלל שוגג לטו מזיד כדמוכח בהניחקין (גיטין נג:) ובפ׳ בירה (שבת דף לח.) נמי משמע דשרי בו ביום גבי הא דבעי מרבי חייא בר אבא שכח קדירה ע״ג כירה בו׳ במזיד לא יאכל לא הוא ולא אחרים בו ביום אבל במוצאי שבת יאכל. אפילו [ו]בזו היום דר״מ לא קנים שהדליקו בו באותה שבת ודלמא שאני התם דהוא דחי ליה בידים אלא אמר רב אשי רבי יהודה דמבשל היא [ו]דתנן [ו]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [א]בשוגג יאכל במוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים ונוקמה במזיד ורבי מאיר לא סלקא דעתך דקתני דומיא דיום הכפורים מה יום הכפורים לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל אף הכא נמי לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל ומי מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה והא אף על פי שמתחייב בנפשו קתני הכי קאמר אע״פ דבמזיד מתחייב בנפשו הוא הכא דבשוגג שחיטתו כשרה ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל רבי יוחנן הסנדלר קמפליג במוצאי שבת לאחרים ולא לו תנא דידן שחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים תני תנא קמיה דרב [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל ומשתיק ליה רב מאי טעמא משתיק ליה [ח]אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא תני כרבי מאיר משום דסבירא ליה כרבי יהודה מאן דתני כרבי מאיר משתיק ליה ועוד מי סבר לה כרבי יהודה והאמר רב חנן בר אמי כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר׳ מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ וכי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה אטו כולי עלמא לתנא צייתי לאמורא צייתי אמר רב נחמן בר יצחק תנא שוחט תנא קמיה דרב השוחט בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל אמר ליה מאי דעתיך כרבי מאיר עד כאן לא קשרי רבי מאיר אלא במבשל דראוי לכום אבל שוחט דאין ראוי לכום לא והא מתניתין דשוחט הוא [ט]ואמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הא רבי מאיר שרי כי שרי רבי מאיר

כגון

[ו]כל נרות של מתכת מטלטלין חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת ודלמא שאני התם דהוא דחי ליה בידים אלא אמר רב אשי רבי יהודה דמבשל היא [ז]דתנן [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר [א]בשוגג יאכל במוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים ונוקמה במזיד ורבי מאיר לא סלקא דעתך דקתני דומיא דיום הכפורים מה יום הכפורים לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל אף הכא נמי לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל ומי מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה והא אף על פי שמתחייב בנפשו קתני הכי קאמר אע״פ דבמזיד מתחייב בנפשו הוא הכא דבשוגג שחיטתו כשרה ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל רבי יוחנן הסנדלר קמפליג במוצאי שבת לאחרים ולא לו תנא דידן שחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים תני תנא קמיה דרב [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל ומשתיק ליה רב מאי טעמא משתיק ליה [ח]אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא תני כרבי מאיר משום דסבירא ליה כרבי יהודה מאן דתני כרבי מאיר משתיק ליה ועוד מי סבר לה כרבי יהודה והאמר רב חנן בר אמי כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר׳ מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ וכי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה אטו כולי עלמא לתנא צייתי לאמורא צייתי אמר רב נחמן בר יצחק תנא שוחט תנא קמיה דרב השוחט בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל אמר ליה מאי דעתיך כרבי מאיר עד כאן לא קשרי רבי מאיר אלא במבשל דראוי לכום אבל שוחט דאין ראוי לכום לא והא מתניתין דשוחט הוא [ט]ואמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הא רבי מאיר שרי כי שרי רבי מאיר

כגון

מחריס בו ביום אבל במוצ״ש שרי אפי׳ לדידיה מדבעי לקומקי מתניתין ר״מ ובמזיד ומתניתין דומיא דיום״כ קתני לאסור בו ביום אין לו בין למחריס ושמחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים כדמחריס בשוגג ואוד מי במזיד לא יאכל עולמית לר״מ מ״כ היינו מזיד דרבי יהודה דהא מוקי מתניתין בשוגג דרבי יהודה דהא מוקי מתניתין בשוגג ורבי יהודה ובמזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים ולא סלקא דעתך דקתני דומיא דיום הכפורים מה יום הכפורים לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל אף הכא נמי לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל ומי מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה והא אף על פי שמתחייב בנפשו קתני הכי קאמר אע״פ דבמזיד מתחייב בנפשו הוא הכא דבשוגג שחיטתו כשרה ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר לא שנא בשוגג ולא שנא במזיד לא אכיל רבי יוחנן הסנדלר קמפליג במוצאי שבת לאחרים ולא לו תנא דידן שחיטתו כשרה קתני לא שנא לו ולא שנא לאחרים תני תנא קמיה דרב [ז]המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל ומשתיק ליה רב מאי טעמא משתיק ליה [ח]אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא תני כרבי מאיר משום דסבירא ליה כרבי יהודה מאן דתני כרבי מאיר משתיק ליה ועוד מי סבר לה כרבי יהודה והאמר רב חנן בר אמי כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר׳ מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ וכי תימא תנא בפירקיה תנא קמיה אטו כולי עלמא לתנא צייתי לאמורא צייתי אמר רב נחמן בר יצחק תנא שוחט תנא קמיה דרב השוחט בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל אמר ליה מאי דעתיך כרבי מאיר עד כאן לא קשרי רבי מאיר אלא במבשל דראוי לכום אבל שוחט דאין ראוי לכום לא והא מתניתין דשוחט הוא [ט]ואמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הא רבי מאיר שרי כי שרי רבי מאיר

כגון

מרובה (דף עח.) ושמרתם את השבת כי קדש הוא וגו׳ [שמות לא] (ח) מה קדש אסור באכילה אף מעשה שבת אסורים באכילה יכול אפילו בשוגג ת״ל מחלליה מות יומת [שם] במזיד אמרתי ולא בשוגג: **ונוקמה במזיד ור״מ היא.** דלמר אסורה ליומא: **מה יום הכפורים כו׳.** לא יאכל כו ביום דהא יום עיונו הוא: **ונוקמה כר׳ יוחנן הסנדלר דאמר כו׳.** לא יאכל כו ביום לא הוא ולא אחריס. ואית דמפרשי דהאי במזיד לא יאכל דרבי מאיר ובשוגג לא יאכל דרבי יהודה לא יאכל הוא אבל לאחריס אסורים אבל לדידיה דקאמר רב נמי לדידיה קאמר אבל לאחריני אסרי ולאו מילתא דהא דומיא דיום הכפורים קתני לא שנא לו ולא שנא לאחריס אסור ועוד דאסורה באכילה ליומא לא שנא לו ולא שנא לאחריס אסור וכך הוא אמר דאסור: ונוקמה במזיד ורבי מאיר דלמר אסורה באכילה נוקמה ששחט במזיד ורבי מאיר דהוא א׳ במזיד לא יאכל. לא ס״ד דקתני במתנית׳ (דאמר) השוחט בשבת ויו״כ ודומיא דיום״כ מה יום״כ לא שנא שוגג (לאיסור) [ל״ש מזיד לא אכיל] ה״נ לא אכיל: ומי מצית מוקמת [לה] בשוגג ור׳ יהודה. והא מתנית׳ אע״פ שמתחייב בנפשו [קתני] (ט) במזיד הכא בשוגג שחיטתו כשרה ויכול לאוקומי כר׳ יהודה: ר׳ יוחנן הסנדלר קא מפליג וכו׳ הכא שחיטתו כשרה לא שנא לו ולא שנא לאחרים כלומר שמותרת למוצאי שבת אפי׳ מזיד ולא יכול לאוקומי כר׳ יוחנן הסנדלר: משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא הוא תני כר׳ מאיר לעיל המחלוקת ומשום דרב סבר ליה כרבי יהודה וכר׳: ומי סבר לה רב כרבי יהודה והאמר רב חנן כי מורי וכר׳ כלומר וכך הלכה כרבי מאיר ומ״ט משתיק וכי תימא משום עמי הארץ טעמא דמשתיק אותו בפרקא תנא קמיה כלומר בפני כולי עלמא כלומר בפני עמי הארץ משום קילותא דע״ה כו״ע לתנא בלשון הקודש צייתי לאמורא צייתי כלומר למתרגם ועדיין מ״ט משתיק אותו אמר רב נחמן שוחט תנא קמיה דמשום הכי משתיק אותו וכו׳ אלא במבשל ראוי לכום כלומר בלשון לעז משייר אבל שוחט ואינו ראוי לכום כלומר דבשחיטה קיימי ושחיטה אסורה ביום. לא

ו) נ״ל דלא דמי לנר של מתכת דמחריס לדמוקה בהלילה ליומא ר״י הוא שמעין לה מהלכה דמבשל כלומר וכו׳. ז) נ״ל הכי קאמר אע״פ דבמזיד מתחייב בנפשו הכא דבשוגג וכו׳.

מסורת הש״ס

ו) שבת מד., ג) [נ״ל דמיגיו וכן מיהא בגיטין ועמ״ש שם], ג) ב״ק עח. גיטין נג: ביצה ח: תמורות פ״ב מ״ג שבת לח. כתובות לד. [תוס׳ דשבת פ״ג ה״ג], ד) [תמורות פ״ב מ״ג], ה) [שבת קכ:], ו) [לעיל יד.], ז) [עירובין מ.], ח) עי׳ רש״ל וכ״ש], ט) נם״ש: כלוס,

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה במזיד וכו׳ אי מה קדם לסור בהנאה לף מעשה שבת אסורין בהנאה ת״ל לכם שלכם יהא יכול אפילו בשוגג:

הגהות מהר״ב רנשבורג

א] תד״ה מורי וכו׳ וי״ל דמשלמא דלא שכיח. ב״ב עי׳ ב״מ בתוס׳ מייט ס״ו שי״ח מ״ש ומ״ש ומה:

מוסף רש״י

בשוגג יאכל. הוא עלמו ולף בשבת (גיטין נג: וכתי״ז כתובות לד. ב״ק נא.). **במזיד לא יאכל.** כו ביום והוא הדין לאחריס, ולידי דמני ריפא לדידיה, והכי מיבעי לן לפרושי בהכל שוחטין (ב״ק שם) אלו לא יאכל הוא לעולם אבל אחריס יאכלוס אוכלוס (כתובות לד. וכתי״ז לקמן קטו.). **ר׳ יהודה אומר בשוגג יאכל.** הוא עלמו למוצאי שבת לאחר שהמתין כדי שיעור, אבל בשבת לא, דקיים שוגג אלו מזיד (גיטין נג. וכתי״ז כתובות לד.) ובו ביום לא הוא ולא אחריס, ולידי דבעי למיתני סיפא לדידיה תנא נמי בריפא לדידיה (ב״ק שם). **לא לו ולא לאחרים.** ישראל, אבל מוכרו ומומו לעובדי כוכבים (כתובות שם). **אסורה באכילה.** משום שחיטת שבת, ליומא. כל היום ואפילו בא לאחר זמן (לעיל יד.).

שיטה מקובצת

ה] הדולק בשבת. נ״ב שהדליקו בו באותו שבת: ו] המבשל בשבת בשוגג יאכל אפי׳ הוא ואפי׳ בו ביום דר״מ: ז] ולא בעי נמי מ״ט: ח] דבמלתא דלא שכיח לא גזרו ביה רבנן והס״ד:

עין משפט נר מצוה

קד א מיי׳ פ״ו מהל׳ שבת הלכה כג סמג לאוין סה טוש״ע ס״ח סימן שיח סעיף ג:

רבינו גרשום

כל הנרות של מתכת מטלטלין כו׳. והא הכא בנרות של מחכת של זהב ושל כסף ושל נחשת אין בו משום מיאוס וקאמר דמוקצה מחמת איסור שהדליקו בו באותה שבת: שאני הכא דדחייה בידים כלומר דלא רצה לנגוע בו כלל אבל במקום אחר הוא אומר דמותר ולאו הלכה זה כמותו ו) דאמרי׳ אסור באכילה ליומיה אלא מהלכה דמבשל כלומר דרבי יהודה סבר בשוגג יאכל במוצאי שבת אבל שבת עצמה אסור וכך הכא הוא אמר דאסור: ונוקמה במזיד ורבי מאיר כלומר מתנית׳ דאומר דאסורה באכילה נוקמה ששחט במזיד ורבי מאיר דהוא א׳ במזיד לא יאכל. לא ס״ד דקתני במתנית׳ (דאמר) השוחט בשבת ויו״כ ודומיא דיום״כ מה יום״כ לא שנא שוגג (לאיסור) [ל״ש מזיד לא אכיל] ה״נ לא אכיל: ומי מצית מוקמת [לה] בשוגג ור׳ יהודה. והא מתנית׳ אע״פ שמתחייב בנפשו [קתני] ז) במזיד הכא בשוגג שחיטתו כשרה ויכול לאוקומי כר׳ יהודה: ר׳ יוחנן הסנדלר קא מפליג וכו׳ הכא שחיטתו כשרה לא שנא לו ולא שנא לאחרים כלומר שמותרת למוצאי שבת אפי׳ מזיד ולא יכול לאוקומי כר׳ יוחנן הסנדלר: משום דסבירא ליה כרבי יהודה ותנא הוא תני כר׳ מאיר לעיל המחלוקת ומשום דרב סבר ליה כרבי יהודה והאמר רב חנן כי מורי וכר׳ כלומר וכך הלכה כרבי מאיר ומ״ט משתיק וכי תימא משום עמי הארץ טעמא דמשתיק אותו בפרקא תנא קמיה כלומר בפני כולי עלמא כלומר בפני עמי הארץ משום קילותא דע״ה כו״ע לתנא בלשון הקודש צייתי לאמורא צייתי כלומר למתרגם ועדיין מ״ט משתיק אותו אמר רב נחמן שוחט תנא קמיה דמשום הכי משתיק אותו וכר׳ אלא במבשל ראוי לכום כלומר בלשון לעז משייר אבל שוחט ואינו ראוי לכום כלומר דבשחיטה קיימי ושחיטה אסורה ביום. לא